

MÅLARENS HUSTRU.

KOMEDI I TVENNE AKTER.

IVb-1
Kapsel

MÅLARENS HUSTRU.

KOMEDI I TVENNE AKTER

G. PH. ABMFELT.

ÅBO,
HOS J. W. LILLEJA & CO, 1856.

Denna lilla theaterpjäs är bearbetad efter en Fransysk
idd, ur theaterpjäsen «Clermont l'Avougle» par Emil Van-
derburch. Dramatiserad och lokaliserad år 1855 af
G. Ph. Armfelt.

Gillas till tryckning: T. T. Renvall.

Målarens hustru.

Komed i 2:ne akter.

Personerne:

EDVARD WERNER, genremålare.
HELENA, hans hustru.
GREFVE LEJONKLO.
PETTER, Edvards ateliärgosse.
LISETTE, Helenas guddotter och kammarjungfru.

Händelsen försiggår i Stockholm i när-
varande tid.

Första Akten.

Scenen föreställer en atelie; tafflor, staffier, färglådor,
m. m. Ett stort fönster till vänster, en dörr till höger
och en i fonden.

Första Scenen.

Grefven inkommer vid rideaun's uppgång och går till
bordet der Lisette sitter och syr.

GREFVEN.

God morgon, min engel! Werner tyckes ej
ännu hunnit ner på ateliern.

LISETTE.

Nej! inte ännu; ty frun tycker ej om att han
är så trågen vid sina arbeten. Han brukar emel-
lanåt arbeta ifrån dagens början tills det är all-

deles skumt om qvällen; doktor Minton har dessutom förbjudit honom att uttrötta sig; ty han lider af svaga ögon.

GREFVEN.

Ah, det var en annan sak! Man bör vara försiktig och väl akta sina ögon, då man är målare och när man har en så vacker fru.

LISETTE.

Gud bevare hans syn, men hvad hans fru beträffar, så är det ej värdt för någon, vare sig grefve eller baron, att göra sin cour för henne.

GREFVEN.

Och det tror du, min vackra tärna?

LISETTE.

Om jag tror det? Ack, ja! jag är lika säker på frun, som på mig sjelf; ty skulle jag vara gift, så skulle ingen nej ingen i hela världen, kunna behaga mig mer än min man.

GREFVEN (*skrattande*).

Jaså, huru vet hon det; tänk ändå?

LISETTE.

Jag behöfver ej tänka någonting; ty jag vet, att ehuru jag är en fattig flicka, så skulle det aldrig falla mig in att höra på stora herrars prat; ingenting skulle locka mig, hvarken gigg, betjent eller glacéhandskar.

GREFVEN.

Ah, jag förstår! Det är väl den dumma Petter, som vunnit ditt lilla hjerta.

LISETTE.

Herr grefve, inga dumheter!

GREFVEN.

Nej, nej! det är mitt fulla allvare.

LISETTE.

Det kan vara nog med det pratet nu; låt hvar och en sörja för sig sjelf; min goda husbonde och matmoder lefva lyckligt och bra, dessutom har han rätt goda inkomster, och (*seende på grefven*) behöfver alls icke sådana vänner, som

GREFVEN.

Jaså! och gör af med mera än han förtjenar; det vet jag af en säker person; men det hör inte hit Jag har egentligen kommit för att begära en tjänst af dig, min lilla sötunge; (*han kysser henne på kindbenet*).

LISETTE.

Fy! hvad gör ni?

GREFVEN.

Ack, det var i tankarna; jag trodde jag kysste henne.

Andra Scenen.

DE FÖRRA. PETTER. (*som åsatt kysningen, rusar fram*).

PETTER.

Hvad såg jag? Jag tror det blixtrar för mina ögon.

Målarens hustru.

GREFVEN

(fattande honom om halsen).

Ah! god morgon, lilla blifvande Raphaël!

PETTER.

Det är mycket bra jag är hans icke lilla,
 släpp mig bars; *(sliter sig lös, gnuggar ögonen
 och stirrar på Lisette).*

LISETTE.

Hvad står du och ser på, hvarifrån har du
 hemtat dessa paketter?

PETTER.

Från Bendix' bod.

LISETTE *(öppnande paketterna).*

Duk, penslar, färger, en palett! hvem har bedt
 dig köpa allt detta? Fru, som vill att herrn
 alldeles inte skall arbeta på två månaders tid,
 har ånrat flytta ut på landet öfver sommarn

GREFVEN.

Verkligen?

PETTER.

Jag vet mycket väl, söta mamsell Lisette, att
 fru men jag måste lyda *(han tager i fickan
 efter färgerna)*, jag har ännu några färgblåsor här
 se, hur' jag nu ser ut! En blåsa grön ci-
 nober har spruckit i fickan.

LISETTE *(skrattar).*

Jo, du ser bra ut, Petter!

PETTER *(förargad).*

Skratta hon på, mamsell! jag vet nog hur' jag

ser ut; men måtte hon blott riktigt veta hur' det
 är med henne sjelf.

LISETTE.

Hvad menar han dermed, kära Petter?

PETTER.

Det ser ut som grefven skulle tycka om vår
 atelier och hvad som finns i den.

GREFVEN.

Nej du! du bedrager dig; jag har i mina da-
 gar aldrig ritat annat än näsor och öron, och
 dem har jag redan glömt.

PETTER *(förargad).*

Nåå! får man då vara näsvis och fråga hvad
 f-n grefven egentligen gör här så ofta?

GREFVEN *(skrattar).*

Hvad jag har här att göra?

PETTER *(secnde på Lisette).*

Ja, hvarföre kommer ni så tråget alla dagar?

GREFVEN.

För att ej glömma bort ditt vackra ansigte.

PETTER.

Mitt . . . ? det är väl någon annans.

GREFVEN

(sätter sig och betraktar Petter).

Nej, just ditt! jag tycker att din näsa och dina
 öron påminna mig lifligt de lyckliga barnåren,
 då jag gick i ritskolan.

PETTER.

Ja, ja! Grefven må göra narr huru mycket han vill; så känner jag likväl nog den rätta orsaken, som lockar er hit; och grefven, som har bekantskaper både här och der, kunde just låta bli att komma hit och störa husfriden samt låta en arm flicka vara i fred.

GREFVEN.

Hvad går åt vår Raphaël?

LISETTE.

Han vet ej hvad han säger.

PETTER (*förargad*).

Jaså! Vet jag ej hvad jag säger, det är mycket bra så hör då: ty nu blir jag ond, och då fruktar jag inte sjelfva grefve fan och allra-minst en sådan der flyttfogel, som dansar som en lejonklo kring unga flickor.

LISETTE.

Petter, Petter! du vet ej hvad du säger.

GREFVEN.

Kanske du ej har fått smaka af den här på länge, (*han höjer sin häpp öfver Petters rygg; Werner kommer in, ställer sig emellan dem och höjer sin palett liksom en sköld*).

Tredje Scenen.

DE FÖRRA. WERNER.

EDVARD.

En herrlig tableau! . . . Barnamordet i Bethlehem af vår oförgätlige Blomér.

GREFVEN.

God morgon, min kära Werner!

EDVARD.

God morgon, artigaste af grefvar! (*går till Petter*) Huru? du lyfter din hand mot en svensk ädling, ställ dig du och rif svart färg åt mig, deri gör du bättre; han vill redan utföra bataljstycken och kan knappast rita en näsa öfver en mun.

GREFVEN.

Det var det jag sade, . . . men hvar har ni fått den unge kämpen ifrån?

EDVARD.

Han är bondeson som jag; vi äro ifrån samma by i Wermland, hans mor har varit min amma och han skall ännu gå framåt i ritkonsten, det är jag säker på; men, herr grefve, hvad förskaffar mig det nöjet att så tidigt se er i min atelier?

GREFVEN.

Ni vet ju att jag älskar det sköna . . . de sköna konsterna . . .

EDVARD.

Som en Mecenas!

GREFVEN.

Ni har rätt, . . . jag älskar tafflor utan att förstå deras värde; men att lefva bland artister, vare sig målare, aktörer eller konstnärer i allmänhet, har alltid utgjort mitt största nöje . . . kan jag protegera dem, så gör jag det gerna, . . . vill ni måla åt mig, min kära Werner, en taffla?

EDVARD.

Gerna.

GREFVEN.

På ett vilkor likväl . . . Landtluften anses vara en nyttig, derföre . . . kom ut till mitt Sjöholm, endast två à tre mil härifrån.

EDVARD.

Än min hustru då?

GREFVEN.

Henne taga vi med oss, det förstås.

EDVARD.

Nå väl! tack, jag antager ert tillbud, der blir säkert ljusare att måla än här; ty i Stockholm är alltid skumt.

LISETTE.

Men, ändå . . .

GREFVEN.

Hm! min sötunge, du följer din matmoder åt; det är ju naturligt.

PETER.

(som slutat att rífa färg och nedsmutsat sig i ansigtet, höjer sin hand och ser förgrymmad ut).

Jaså, ja! och jag får ej heller nu bli ond?

GREFVEN *(skvattar)*.EDVARD *(skvattar öfven)*.

Bra, bra! stå stilla nu, rör dig ej.

PETER.

Hvarför det då?

EDVARD.

Du blir mig en ypperlig modell till min drottning Christina.

PETER.

Skall jag vara drottning Christina, jag?

EDVARD.

Nej, nej! ser du ej den här hvita hästen?

PETER.

Skall jag vara hästen då?

EDVARD.

Nej, lugna dig, du blir den som håller i hästen, när drottningen stiger ner derifrån . . . stå stilla bara.

GREFVEN

(som gått omkring ateliern och betraktat alla tafflor och porträtter, stannar framför ett).

Ah! hvem föreställer detta, ansigtet är mig bekant; vänta litet . . . är det inte baron Sigge Gyllenadler, som jag sett hos min gamla tant i Skåne?

EDVARD.

Precist densamme.

GREFVEN.

Huru eger ni hans porträtt?

EDVARD.

Emedan det är ett familjeporträtt. Min hustrus afledne far.

GREFVEN (*förbluffad*).

Fru Werner skulle heta?

EDVARD.

Helene Gyllenadler.

GREFVEN.

Jag förstår ej; baron, som var en sådan aristokrat! . . . hvad var er far?

EDVARD.

Min far var bonde i Wermland . . . Min mor dog vid min födelse och jag blef upptagen af en grannhustru, Petters mor, . . . fjorton år sednare vandrade jag till Stockholm, . . . jag ville blifva målare och beslöt göra allt för att hinna mitt mål. . . . Jag vill ej för er beskrifva mina mödor, men tack vare en god och ädel man; . . . jag lyckades vinna inträde vid konsternas akademi och sex år derefter blef jag prisbelönt och påkostad en resa till Rom. Ack! jag minns huru jag gick; med mod i min själ och kärlek i mitt hjerta.

GREFVEN.

Kär? (*skrattar*) Vid den åldern!

EDVARD.

Hvad hade det väl blifvit af mig om jag ej hade varit kär, . . . tre år efter mitt vistande vid härvarande målarakademi, blef jag kallad till Lil-

liebergs gods, tillhörigt baron Gyllenadler för att der restaurera några tak- och alfresco-målningar, samt att under sommarn gifva lektioner åt dottern i huset, en fjorton års flicka.

GREFVEN.

Och då tillhviskade ni henne om er kärlek?

EDVARD.

Aldrig ett ord! . . . jag återkom från Rom med en taffla.

GREFVEN.

Som tjuste hela norden.

EDVARD.

Och som kronprinsen köpte . . . han köpte flere . . . Konungen, drottningen . . . alla voro goda mot mig och hjälpte den unga artisten. Då fattade jag mod, for ut till baron Gyllenadler, . . . begärde hans dotter.

GREFVEN.

Nå väl?

EDVARD (*tugn*).

Jag blef utkörd.

GREFVEN.

Huru?

EDVARD.

Som man blir det. Mitt blod ville gäsa och jag lemnade Sverige, (*afbrytande sig*) håll dig stilla Petter! . . . jag ser ej, duken förefaller mig grå.

GREFVEN.

Hvila er, jag ber, och berätta vidare.

EDVARD

(torkar sina ögon och fortfar att arbeta).

Jag lemnade Sverige, för till Ryssland der lyckan gynnade mig. Jag sammanträffade med den beryktade Horace Vernet, hvilken gaf mig goda råd och genom hvilken Kejsaren blef uppmärksam på mina tafflor. Jag reste så i Ryssland och det öfriga Europa; kommen till Paris beställde Ludvig Philip af mig tafflor.... Jag återvände rik. Baron Gyllenadler hade undertiden dött ruinerad. Jag betalade i hemlighet en del af hans skulder och hastade till Helene's fötter. Hon emottog mig med glädje och snart voro vi förenade. Ack! om jag kunde göra min Helene lycklig, hon, som uppoffrat börd och rang för mig. För henne och vår son vill jag arbeta, på det att intet måtte saknas dem.

LISETTE.

Och ni arbetar för mycket, så ni blir sjuk af ansträngning.

EDVARD.

Ack, kära barn! det gör så godt att arbeta för dem man håller af.... arbetet går framåt då man sjelf talar eller hör andra tala derom.

LISETTE

(går ut genom dörr'n till höger).

EDVARD.

Jag hoppas få denna taffla slutad till sista dagarne af denna månad.

GREFVEN.

Då måste ni skynda er, ty vi hafva i dag den tjugasjette.

EDVARD *(rusande upp från stolen).*

Den 26:te det är omöjligt! O min Gud!

GREFVEN.

Hvad felas er.

EDVARD.

Ingenting, alls ingenting.... Den 26:te! Petter gif min rock, jag måste gå ut.

PETTER.

Och vi som just höllo på så bra.

EDVARD.

Jag arbetar nätter och dar; jag vet ej hvad tiden lider, jag borde hafva mig en almanacka.

PETTER.

Ja, den skall jag köpa herrn.

GREFVEN.

Har ni brottom så begagna min gigg, den har väntat här utanföre. Jag skall köra er hvart ni vill, ligger edra vägar till Drottninggatan så passer det äfven för mig, ty jag skall frukostera hos min tant, grefvinnan Skylt von Stamback.

EDVARD *(förvirrad).*

Om jag skall till Drottninggatan?... det vet jag sannerligen ej.... jag minnes ej hans adress.

HELENE *(utanföre).*

Det är bra, för in det till man.

EDVARD.

Min hustru! hon kommer säkert hit. Petter återgif mig min blus, se här är rocken, jag går ej ut.... gå, ni herr grefve! jag uppehåller er ej, er tant grefvinnan väntar er.... men när ni varit hos henne, skulle ni vilja återkomma och göra mig en tjänst.

GREFVEN.

Säg mig den och jag stannar kvar.

EDVARD.

Nej, jag kan ej;.... min hustru kommer, och om hon finge veta....

GREFVEN.

Som ni vill; jag återkommer. *(afsidet)* Ypperligt, nu är jag invigd i någon huslig hemlighet man och hustru emellan.

LISETTE

(inkommer bärande en blomkruka).

EDVARD.

Min hustru; gå herr grefve!

GREFVEN.

Farväl, jag kommer snart åter.

EDVARD.

Tystnad framför allt!

(Grefven går ut i fonden).

Fjerde Scenen.

EDVARD, LISETTE och PETTER. *(HELENE inkommer).*

(Edvard går emot henne, kysser hennes hand).

EDVARD.

God morgon, min engel! du är god som kommer ihåg mig; jag skall arbeta med dubbel ifver när du är nära mig.

HELENE.

Tvärtom Edvard, jag kom för att hindra dig från arbetet, jag tycker du varit nog trägen hela förmiddagen.

EDVARD.

Nej, tyvärr! jag har nästan ingenting arbetat; ty jag har talat om dig, min Helene.

HELENE *(leende).*

Jaså! då är jag lika nöjd, ty då vet jag att du ej tröttnat dina ögon. Hvem har då varit här?

EDVARD.

Grefve Lejonklo.

HELENE *(ledsen).*

Grefven! han gick väl redan?

PETTER.

Jo, händelsevis, lilla fru! annars skulle han nog varit här tills sent i afton; ja! kanske tills i morgon bittida.

EDVARD.

Han är en riktig konstkännare och konstvän.

PETTER.

Det är inte konsterna han älskar, det vet jag det.

HELENE.

Nå! hvad är det då?

PETTER.

Fruen ser så förundrad ut på mig; men jag träffade honom här i morse med mamsell Lisette, och det såg så ömt ut dem emellan, så att....

HELENE.

Lisette! hvad är det han säger?

LISETTE.

Fruen skall få veta allt.

HELENE.

Klockan är ett, säg att man hemtar in middagen; gå du Petter!

PETTER (*i det han går*).

Ack, Lisette! att så bedraga mig; jag som känner sådana rysliga känslor i mitt bröst.

(de gå)

Femte Scenen.

(DE SAMMA, utom Lisette och Petter)

EDVARD.

Petter pratar utan att veta hvad han säger. Grefven var här för att bjuda oss till sin egendom.

HELENE.

Antog du hans anbud, Edvard?

EDVARD.

Ja! Han beställde dessutom af mig en taffla, som jag skall måla der, och som han betalar bra.

HELENE.

Hvartill dessa myckna penningar. Vi äro ju rika, har du sagt mig; huru grann är ej vår väning? Denna lyx är mig ofta tryckande.

EDVARD.

En artist skall omge sig med lyx; det bevisar att han är någonting. Förr dogo artister och konstnärer vanligtvis af svält i någon vrå af verlden; och hvad jag förtjenar, Helene, vill jag icke spara, utan slösa på mina nöjen, och dessa nöjen.... de äro att se dig grann, firad och lysande.

HELENE.

Hvilka dårskaper! Du tror säkert att jag är mycket föfång; ännu i onsdags.... hvilken superb paryr gaf du icke mig, det är för mycket.

EDVARD.

Nej, visst icke! Du behöfde den till den magnifika musikaliska fest, der alla beundrade dig och då du sjöng, förstummades hela salongen.

HELENE.

En liten aria! Hvem kunde väl fästa sig vid min sång.

EDVARD.

Säg ej det; just greve Lejonklo, som satt bredvid mig, hviskade till mig: Er fru borde lysa på en stor theater, hon har en röst, som kan jämföras med en Jenny Linds, en Malibrans, en Catalanis, en Viardot-Garcias . . . och huru tack-sam var ej värdinnan, friherrinnan Alpstjerna . . . Hvarföre vägrade du att sjunga på hennes soirée i lördags?

HELENE.

Edvard! Skulle jag nu sjunga på ett ställe, så skulle jag vara nödsakad att sjunga öfverallt, och att lefva i stora världen finner jag så tomt och tråkigt; dessutom är dylikt umgänge för oss för dyrt.

EDVARD.

Ingenting skall vara för dyrt för dig, min engel!

HELENE.

Tror du ej, att din hälsa är mig dyrbarare än allt annat öfrigt här på jorden . . . Derfor önskade jag att vi skulle lefva mera indraget . . . och att du skulle tänka mera på din hälsa, än på mina nöjen; och till att börja med, lofva mig att neka till grefvens anbud; att icke fara ut till hans egendom. Den tafsa han beställt af dig, kan han få sednare, sedan du återhemtat din hälsa.

EDVARD (*tankspridd*).

Åh ja! (*det ringar*) Min Gud. (*För sig sjelf*) Skulle de redan komma?

LISETTE (*in kommer*).

Här är en räkning från modehandlerskan på Drottninggatan.

EDVARD.

Det är bra, bed henne komma i morgon.

HELENE.

Ja, bed henne återkomma i morgon; säg till med detsamma att ingen skall släppas in; vi äro inte hemma för någon.

EDVARD.

Utom för greven.

HELENE.

Hvarföre för honom?

LISETTE.

Jo, herrn bad honom om en tjänst, och . . .

HELENE.

Om en tjänst? hvad var det, Edvard?

EDVARD.

Nå, gå nu hon, (*seende på Lisette*) låt ej modehandlerskan stå och vänta.

LISETTE.

Jag går, jag går; (*afsides*) hvad må nu vara på färde? (*hon går*).

EDVARD.

Det finnes ej i världen värre pratmakerskor än kammarjungfrur, och hon i synner . . .

Mälarens hustru.

HELENE.

*Hon är min guddotter, och jag tycker rätt mycket om henne.

EDVARD.

Må vara; men hon är en kammarjungfru....

HELENE.

Dermed vill du säga pratmakerska.

EDVARD.

Eller kammarjungfru.

HELENE.

Jag förstår ej på hvad sätt hon förgått sig! att hon gjort det begriper jag nu, och jag begagnar mig af hennes okunnighet, för att fråga dig hvilken tjänst du kan hafva att begära af grefven.

EDVARD.

Just ingenting. En originaltafla, som han lofvat mig några detaljer till, ... artistiska, som du ej behöfver känna.

HELENE.

Nå väl! jag vill ej vara nyfiken; men en grace ber jag dig om ännu en gång; emottag ej hans bjudning på landet.

EDVARD.

Jag begriper ej din rädsla och hvarföre du är så enträgen.

HELENE.

Jag har mina osaker, dem du ej behöfver känna.

EDVARD.

Jaså, du hämnas; kanske du tror på Petters prat.

HELENE.

Han är ej den enda som pratar.

EDVARD.

Ej må du tro, att han skulle bry sig om en sådan snärta som Lisette.... Han, som har tour hos grefvinor och friherrinnor, tillochmed på hofvet.... för mig berättar han allt.

HELENE (*leende*).

Verkeligen.

EDVARD.

Jo! mig förtror han allt möjligt. Bland annat om tvenne äkta män.

HELENE.

Tvenne?

EDVARD.

Just precis.

HELENE.

Bara du ej tar felt?

EDVARD.

Nej, visst icke.

HELENE.

De äro tre.

EDVARD.

Åt mig nämnde han blott om tvenne.

HELENE.

Jag, som talar vid dig, känner mycket väl den tredje.

EDVARD.

Det vore väl...?

HELENE.

Nåväl! du har gissat rätt; hvarföre tvingade du mig att tala om det.

EDVARD.

Jaså, han gör sin cour för dig?

HELENE.

Åh ja! och det har han gjort ganska länge, . . . redan öfver en månad; se der hvarföre jag ogerna ser honom och dessutom nekar att besöka sällskaper, der jag kan möta honom; du har varit den första att förebrå mig, och du kan ej tänka huru elaka menniskotungor kunna vara.

EDVARD.

Ja, de männerna, de männerna! de äro litet dumma emellanåt. Och jag, som ingenting märkt.

HELENE.

Har ingen fara, ty du vet att jag älskar dig; sade jag dig icke att du fått svag syn, tror du mig nu? Skona dina ögon.

EDVARD.

Du har rätt, alltid rätt, min engel!

Sjette Scenen.

(DE FÖRRA. LISETTE, sedermera GREFVEN).

LISETTE (kommer in).

Grefven kommer i trappan.

EDVARD.

Huru skall jag kunna se honom efter hvad jag hört?

HELENE.

Icke ett ord om hvad jag sagt dig; du låtsar ingenting veta.

EDVARD.

Var lugn!

GREFVEN (inkommer).

Ni ser, kära Werner, att jag skyndat mig från min tant för att återkomma till er. Ah! hade jag vetat att jag skulle träffa er, min fru, här, hade jag varit ännu skyndsammare.

EDVARD (afsides).

Nu märker jag; den der artigheten har han väl sagt henne många gånger.

HELENE.

Det är väl ej underligt att finna mig i min mors atelier.

GREFVEN.

Sedan i morse, då jag fick veta att ni var den ädle baron Gyllenadlers dotter, har min högaktning och vänskap ökat i dubbel måtto, ifall det vore en möjlighet.

EDVARD (afsides).

Det var mig en oförsigtig sälle; sådant sitter han och pratar för mina öron (han börjar sjunga).

GREFVEN.

Ni min fru, som egentligen är skapad för sa-

longerna på hofvet, som . . . (*Edvard skrålar till*).
Kors hvad Werner är glad i dag, han mår bestämt mycket bättre; tänk huru rask skall han ej blifva, då han kommer ut på landet. Han har väl förberedt er, min fru, att jag enleverar er allesammans.

HELENE.

För mycken godhet!

GREFVEN.

Allsinte! allt står till er tjänst; min kredit, min egendom . . . allt.

EDVARD,

Vänta lite, herr grefve. Ni skulle komma till mig för att göra mig en tjänst och icke min hustru . . ., eller tänkte ni, såsom sanningen är, att man och hustru äro ett, och att om ni gör min hustru en tjänst, så har ni äfven gjort mig en.

GREFVEN (*till Edvard*).

Jag trodde det var oss emellan.

EDVARD.

Så var det verkligen . . . men sedan jag märkt att min hustru ej har några hemligheter för mig, så har jag ej heller några för henne . . . så är det ju ett lyckligt äktenskap och den tjänst jag begär af er, är att ni måtte gifva mig ett godt råd.

GREFVEN.

Ett godt råd är lätt att ge.

EDVARD.

Nå! ni älskar de sköna konsterna och allt hvad som hör dit . . . Jag skulle begynna med en genretafå i dag; det skulle blifva en interieur.

GREFVEN.

Bravo! dem tycker jag om.

EDVARD.

Desto bättre; det skall först blifva en man, simpel, dum och enkel, som nu upptäckt, att den han trodde vara sin bästa vän var hans hustrus kurtisör; ni förstår mig?

GREFVEN.

Superbt! . . . Men huru har han upptäckt det?

EDVARD.

Det är ju likgiltigt, allting kan ej vara sagdt i tafåan . . . här synes endast hufvudpersonerne, först ser ni mannen, han ser dum, flat och förargad ut, som man vanligtvis är vid sådana tillfällen; så ser ni hustrun, en ädel och god kvinna, hennes ansigte uttrycker så mycket, hon är litet förvirrad; i alla hennes anletsdrag läser man oskuld och blyghet. Vännens hufvud ser ni ej, (*rörelse å Grefvens sida*) han kommer att bli ypperlig, han vet ej huru han skall bära sig åt i detta kinkiga ögonblick, han rodnar och bleknar om hvartannat, sedan kammarjungfrun, som låtsar torka möblerna. Tafåan får ju en rätt nätt gruppering.

GREFVEN.

Åhja, rätt nått! *(Grefven går fram).*

LISETTE.

Hvad skall . . . *(Alla tre personerne röra sig på engång).*

HELENE.

Edvard! . . . *(Helene stiger upp).*

EDVARD.

Stilla, stilla! Rör er ej; hvilken egen händelse, j stån alla der! Jag skyndar att göra mitt utkast efter naturen.

GREFVEN.

Effekten är briljant.

EDVARD.

Det är ej slut; gif mig nu det råd jag begär.

GREFVEN.

Vill ni veta slutet; nå väl, det finnes många sätt att sluta: neml. att den af mannen misstänkte vännen skulle begära upprättelse.

EDVARD

(sätter ifrån sig sin palett).

Den skall han få genast!

HELENE.

Mina herrar!

GREFVEN.

Nej, det vore dumt. Jag hoppas att den unge mannen har bättre känslor. Han må sedan vara förnäm eller af lägre börd, han uppoffrar någon-

ting . . . någonting stort för mannen. Han har förgäfves gjort sin cour för frun . . .

EDVARD.

Hvad kan han väl uppoffra?

GREFVEN.

Jag vet ej . . . hvad man må hitta på . . . Antag t. ex. att mannen i sin hustrus ögon vill synas rik och har dåliga affärer; för att uppehålla lyxen så . . . lånar han . . . och . . . gör af med mer än han förtjenar.

EDVARD.

Grefve! . . . jag ber er.

GREFVEN.

Han skulle ibland annat utgifvit en revers, som skulle vara förfallen den 26:te.

EDVARD.

Herr Grefve!

GREFVEN.

Den vore på tre-, fyratusen riksdaler, denna revers har fallit i den der vännens hand . . . den . . .

EDVARD.

Helene, tro ej hvad han säger!

GREFVEN.

Se här är den *(visar den).*

EDVARD. HELENE. LISETTE.

O himmel! *(de rusar fram på engång).*

GREFVEN.

Ah! Om jag kunde måla, skulle jag nu ock måla slutet efter naturen.

EDVARD.

Hvar har ni fått den? Jag skall genast betala den.

GREFVEN

(rifver den i små stycken).

Den tillhör er *(Han går).*

HELENE.

Gå efter grefven, Lisette, och läs igen alla dörrar. *(Lisette går).*

EDVARD *(fallande i soffan).*

En grym hämd!

Sjunde Scenen.

EDVARD. HELENE.

HELENE.

Du bedrog mig således.

EDVARD.

Kan du förlåta mig, min Helene?

HELENE.

Dig förlåter jag gerna, men huru förlåta mig sjelf.

EDVARD.

Dig? Hvad menar du? Jag ber dig, tro ej att oordningar eller dåligt uppförande föranlett dessa skulder jag har varit van vid en vinds-

kupa, i den ett bord, en stol det har varit tillräckligt för mig.

HELENE.

Nå väl, än dessa skulder?

EDVARD.

Jag har haft mina skäl.

HELENE.

Tala, haf förtroende för mig!

EDVARD.

Ack, Helene! du som gjorde mig så lycklig, då du skänkte mig din hand huru vara dig tacksam? Du som var van vid dessa bländande salar afbrottet hade blifvit dig . . . för häftigt; att komma in i en målares atelier jag kan ej uttrycka mig, du förstår se der orsaken.

HELENE *(sorgsen).*

För min skull! Dertöre steg du upp om morgonen och arbetade till sent in på nätterna!

EDVARD.

Nå väl, det var min glädje att se dig skön, bländande, rikt klädd, med eget ekipage!

HELENE.

Mig! jag gaf min hand åt artisen, ej åt grand seigneur'n, jag ville älska min man som en artists hustru, ej som hustrun till en grand seigneur; jag har velat lefva för min man och för vårt barn, och länge har jag ej förstätt hvarföre du velat plåga mig med denna lyx, som jag nu finner allt

rysligare (han sätter händerna för sina ögon).
Edvard, hvad äro vi skyldiga inalles?

EDVARD.

Sjutusen riksdaler.

HELENE.

Det är fasligt mycket!

EDVARD.

Om några månader äro dessa skulder betalda.

HELENE.

Om ett år?

EDVARD.

Nej, förr!

HELENE.

Jag åtager mig saken, nu är det jag som bestämmer; till en början sälja vi vårt piano, vår lilla vagn, vår gråa häst, vår granna matta och mina juvelsknappar.

EDVARD.

Hvarföre?

HELENE.

Emedan grefven först, och så fort som möjligt, skall betalas.

EDVARD.

Du har rätt.

HELENE.

Nu mera skola vi lefva på indragning; en mindre våning på någon af malmarne Ack, huru annorlunda! så lyckliga vi skola blifva, och nu i synnerhet då lilla Sigge kommer hem från gamla tante Bertha.

EDVARD.

Hvilken glädje, arbetet skall gå både fortare och bättre när ni båda äro mig nära.

HELENE.

Nej! Du skall hvila dig nu, vi flytta ut på landet till några veckor. (Det höres åka). Ah! Det är kanske tante Bertha; kläd dig fort och kom in till oss. (Helene går).

Femte Scenen.

EDVARD (ensam), sedan LISETTE.

EDVARD.

Det är märkvärdigt. Denna olycka har nästan gjort mig gladare och lyckligare Och hvad hon är god, min hustru! Jag borde ändå få min tulla färdig så att hon ej skulle få tillfälle att sälja sitt piano, hvilken njutning att de långa höstaftnarne få höra henne spela och sjunga hennes toner som äro så rena, klara och djupa som krystallens Ah! (han sätter sig vid sitt arbete). Det var ett märkvärdigt mörker Petter, Petter! (Lisette inkommer).

LISETTE.

Ropade herrn mig?

EDVARD.

Nej inte precist men hvad har du der?

LISETTE.

Jo! det kom en herre i livré, jag tyckte det var från slottet, han hemtade detta bref....

EDVARD.

Kongl. sigill.... Drag upp gardin, så att jag ser läsa; nej, jag ser ändå ej, läs du kära barn.

LISETTE.

Jag tror det är från kungen. Beställning till 2:ne tafflor, den ena till Drottningholm och den andra till Tullgarn, hvardera på 1000 riksdaler.

EDVARD.

Har du läst riktigt? Kors, hvilken glädje.... min Gud, lefve kungen och konsterna! Helene, Helene! hvar är hon? kom hit, du behöfver ej sälja ditt piano; öppna fönstret Lisette, här är så mörkt.

Nionde Scenen.

DE FÖRRA. PETER.

PETER.

Ropade husbond' mej?

EDVARD.

För en timme sedan.

LISETTE.

Hjelp mig, Petter, att öppna det här fönstret, jag får det ej upp ensam.

PETER.

Hvarföre skall det öppnas?

EDVARD.

För att det skall komma in mera dager. Hvad, inte se'n heller? Jag tror det är fullkomligt natt redan.

LISETTE.

Klockan har ej slagit 4 ännu.

PETER.

Ser herrn ej huru stark dager det är, solen skiner så grannt på det blåa fästet.

(Helene's piano höres, hon spelar någonting melankoliskt).

EDVARD

(rusar upp midt på theatern).

Hu! Hvad känner jag? det blir svart, allt mörknar för min syn.... knappt kan jag se framför mig.... Lisette.... Petter.... hvar äro ni?...

LISETTE *(skrämd).*

Här, goda herre.

PETER *(skrämd).*

Här äro vi båda.

EDVARD.

Min Gud! min Gud! ropa frun. Ah, det är mörkt! hvar är hon? Skulle hon vara här, kanske kunde jag se henne. *(musiken upphör).*

LISETTE.

Der kommer frun.

Tionde Scenen.

DE FÖRRA. HELENE.

HELENE.

Kom, kom Edvard! Vår Sigge är hemma, kom och se huru stor han blifvit!

EDVARD.

Vår son?

HELENE.

Skynda dig, tante Bertha och lilla Sigge vänta.

EDVARD.

Hvar är du Helene?

HELENE.

Min God, här! Här vid din sida.

EDVARD.

Ah! Allt är då slut; jag är förlorad, jag ser dig aldrig mer.... Jag är blind.

ALLA.

Blind! *(Helene och Edvard omfamna hvarandra).*

Rideauen faller.

Andra Akten.

(En väl möblerad salon, en dörr i fonden, två dörrar åt höger; en dörr och ett fönster åt vänster. Edwards stol är vänd mot fönstret.)

Första Scenen.

(Edvard sittande i sin stol, Lisette håller i ett tidningsblad, Helene sitter vid hans sida, fördjupad i sina tankar.)

EDVARD.

Nåväl Lisette, läs du nu tidningarne; ty du är säkert trött, Helene.

HELENE *(likasom uppvaknande).*

Jag? nej visst icke.

EDVARD.

Huru vore det väl möjligt för dig att ej vara trött, jag som nu varit blind ett helt år, har nog uttröttat dig; du har läst för mig hundradetals delar af dessa nya sortens romaner, som aldrig vilja taga ett slut.... med ett ord, du bevisar mig en vänskap, som få hustrur i dylikt fall skulle hållit ut med.

HELENE.

Edvard!

EDVARD.

Ja! din vänskap förundrar mig ej; ty mera uppoffrande än du har jag aldrig sett någon *(hans skrattar).*

• *Målarens hustru.*

LISETTE.

Det är ändå bra underligt att kunna vara så glad och nöjd, när man förlorat sin syn.

EDVARD.

Hm! och hvartill skulle det väl tjena att vara ledsen och gråta, synen skulle därför ej återkomma. Nästan alla blinda äro glada, de lefva i ständiga illusioner. Dem de älska se de alltid för sig lika unga, lika vackra. Vill du ej försöka, Lisette, huru det känns att vara blind?

LISETTE.

Nej jag tackar, jag tycker för mycket om mina ögon.

EDVARD.

Ty du kan sä bra kokettera med dem.

LISETTE.

Alldeles icke, men de äro mycket goda.

EDVARD.

Nåväl! äro de goda så läs tidningen för mig.... Helene, hvar är du?

HELENE.

Här vid din sida.

LISETTE (läser).

Politiskt nytt....

EDVARD.

Politiskt! det bryr jag mig ej om att höra.

LISETTE.

Vänta, det här kan då intressera er. Från Berlin skrifves att den beryktade läkaren, doktor

Grahm gjort en underkur, i det han opererat baron Stollenstein, hvilken varit blind i tjugufem års tid.

EDVARD.

Jag vet; jag har stått i korrespondans med honom, han skref mig då till att min blindhet vore snart hjälpt.... men hvad tror ni väl att en sådan herre tager i arfvode?

LISETTE.

Det kan väl ej vara så mycket, det.

EDVARD.

Nej, mitt barn, om du ej tycker att 1000 thaler äro dyra pengar, och dessutom en resa till Berlin.

HELENE.

Som kan verkställas bara man vill.

EDVARD.

Ja, om jag ännu hade min palett och mina penningar; men nu, nu hafva vi varit i Berlin utan att se kungen af Preussen (han skrattar).

LISETTE.

Ledsamt att allt skall kosta pengar här i världen.

HELENE.

Ack, min Gud! klockan är så mycket.... skicka fort till Brunkebergs torg efter en droschka åt mig. (Lisette afträder).

EDVARD.

Bo vi icke nu vid Carl den trettondes torg?

HELENE.

Vid Eukhusgränd. Ja.

EDVARD.

För vår son är det rätt bra, ty han har nära att springa och leka på torget med andra små barn. Hvar är lilla Sigge i dag?

HELENE.

Han sofver nu, han har lekt hela förmiddagen.

EDVARD.

Jaså, du skall fara ut nu igen, huru stå våra affärer för närvarande?

HELENE.

Jag har sålt allt som var oss öfverflödigt, och betalt de förnämsta skulderna.

EDVARD.

Framför allt grefven!

HELENE.

Naturligtvis! Du lemnade honom ju sjelf penningarne.

EDVARD.

Det var sannt, och jag passade då på tillfället och bad honom artigt att aldrig mera sätta sin fot inom vårt hus.

HELENE.

Hvarföre det? Var du svartsjuk, hade du ej förtroende för mig?

EDVARD.

Visserligen; men du fann hans beteende med reversen så nobelt.

HELENE.

Och det vidhåller jag ännu.

EDVARD.

Ja! och du talar om honom mer än vanligt och alltid med välvilja.

HELENE.

Nå! än sedan?

EDVARD.

Ack, hvarföre skall alltid den tanken komma för mig, Helene och grefven äro af samma klass, af samma rang, och af samma fina börd. Ack, om du ändå aldrig emottoge honom i detta hus.

HELENE.

Nej!

EDVARD.

Förlåt mig, jag är lugn åter.

Andra Scenen.

DE FÖRRE. GREFVEN synes. Sedan PETTER.

HELENE.

O himmel! (till grefven) hvilken oförsigtighet... (Grefven visar henne ett papper... hon tager det. Grefven går. Hon läser papperet och rivoer sönder det) klockan sju.

PETTER.

Vagnen är här.

EDVARD.

Adieu Helene, adieu min engel! ack gerna skul-

le jag komma med; men det är så besvärligt. (*Helene går i fonden*). Hon är borta! Ack så tomt, alltid ensam, alltid!

HELENE (*skyns fram*).

Edvard, hvarföre så ledsen?

EDVARD.

Jag ledsen? Nej! Petter och jag skola nog hafva så roligt. Adieu. Adieu! (*Hon går*).

Tredje Scenen.

PETTER.

Roligt! Ni är bra lycklig husbonde, som kan ha roligt, och som alltid är glad.... jag.... jag är det aldrig mera.

EDVARD.

Det var ledsamt det, och hvarföre min kära Petter?

PETTER.

Åh! jag har tusen skäl till ledsnad.

EDVARD.

Nå! låt höra några af dessa tusen?

PETTER.

Nåväl! För det första är jag ej mer er hjälpredda i ateliern.... jag, som redan kunde rita, måla.... som.... Nu håller jag penseln och borsten för att måla edra och fruns skor....

Jag skulle kanske småningom blifvit skyltmålare.... men alla mina drömmar drunkna....

EDVARD.

Och du sjelf har tråkigt, din stackare, vid din husbondes sida.

PETTER.

Visst är det litet ledsamt.... men om jag ändå finge någon afton gå och roa mig.... till exempel i afton. Vet herrn, jag har fått en biljett i orkestern af Pukslagarna.... det vore fan så trefligt, för jag har aldrig varit på Opran.

EDVARD.

Hvad skulle du väl göra der?

PETTER.

Jag skulle se mig omkring.

EDVARD.

Der är ingenting att se, endast att höra.

PETTER.

Nå, jag skall höra då.

EDVARD.

Nej, du skulle få mycket ledsamt tror jag.

PETTER.

Men den ledsamheten skulle ingenting kosta.... får jag inte gå nu, så.... får jag inte gå på länge, ty opran stänges i dag. Ja, det är sista gången de spela.

EDVARD.

Desto värre för dig, min kära Petter; i afton kan det ej bli af, ty frun och Lisette skola ut.

PETTER.

Det förstås, det.... de två ute hela dagen....
och vi två inne hela dygnet.

EDVARD.

Det måste så vara. Ack, Petter! om du visste
hvad jag lider oerhört; ehuru jag visar mig glad,
så bo dock många sorger i mitt hjerta.... Fin-
ner du ej sjelf att för den, som varit omtalad,
firad och berömd, som kunnat förvärfva något;
finner du ej att det är hårdt för honom, att sit-
ta sysslolös. Och kanske hon, min hustru, skulle
behöfva penningar.... huru kan hon lefva....
hon, en rik mans dotter.... säg mig, Petter, hu-
ru är det.... tala sanningen.

PETTER.

Bra, allt går superb, frun har sidenklädningar,
här är en rätt vacker matta på golvet, nästan
alla möbler äro desamma vi hade förut.

EDVARD.

Huru? (*han känner med handen på stolen bredvid sig*).

PETTER.

Är det ej samma tyg som förr? Men så tro
mig, nu har jag ej mer att måla och sköta om
herrns färger, men så sköter jag om dessa möbler
i stället.

EDVARD.

Ah! (*likasom för sig sjelf*). Hon har säkert ställt
undan alla mina utkast och skizzer, mina påbe-

gynta tafflor, bland andra äfven min drottning
Christina, som jag just höll på att sluta.

PETTER.

Troligen.

EDVARD.

Stackars Helene! huru underligt det måtte va-
ra för henne att vara fattig.... Hon har väl in-
ga af sina granna kläder kvar, som förr klädde
henne så väl.... Petter, huru går hon nu....

PETTER.

Oh! om herrn kunde se huru grann frun är e-
mellanåt. Ja, just i förra veckan fick hon från
sömmerskan två nya baldrägter. (*Edvard förundrad*)
Men hvad är det att undra på, frun far ofta på
baler, men hvad Lisette gör ute.... med frun,
se det begriper jag ej och vet herrn, att Lisette
nu har fått ett gullkors och ett sidenförkläde,
en ljusblå hatt, en ny schal och ett par nya gråa
kängor.

EDVARD.

Nä, än sedan? hvad rör det dig.

PETTER.

Hvad det rör mig, och det frågar herrn? O, St.
Anton! jag som hållit henne kär i tre år!... ja,
mer än fyra år.... och att sedan.... hon kan-
ske emottagit alla dessa skänker af.... någon
älskare!

EDVARD.

Älskare?

PETTER.

Jo. Man vet ändteligen hvar haren har sin gång, här går en stor herre.... Grefven, ni vet....

EDVARD.

Grefven?

PETTER.

Och jag misstänker honom mer än någonsin; förr gjorde ni alltid narr af mig, men jag låter ej någon nu mera ens söka öfvertyga mig om motsatsen.

EDVARD.

Huru kan du ens misstänka grefven; han som på flere månader ej satt sin fot inom vår dörr.

PETTER.

Än i dag då? Jag mötte honom i tamburdörren.

EDVARD.

Omöjligt! Du såg miste.

PETTER.

Såg jag miste? Åh nej, huru bevisa er om motsatsen.... för en vecka sedan eller lite mera, så hörde jag en karls röst och Lisettes röst i fruns rum och jag som straxt är färdig att spionera när det gäller min Lisette.... så tittade jag i nyckelhålet och hvad såg jag, om ej grefven och Lisette.

EDVARD.

Än frun då?

PETTER.

Olyckligtvis var frun ej der, ty hon var ute. Dörrn öppnades, jag gömde mig, grefven smög sig ut, troligen rädd att möta frun?

EDVARD (*afsidet*).

Eller att hasta till henne! (*högt*) Tror du verkligen att han kommer för Lisettes skuld?

PETTER.

Om jag tror det, då jag tycker mig hafva stjernklara bevis derpå?....

EDVARD.

Berätta mig ett enda....

PETTER.

Han ruinerar sig för hennes skull, i går stod hon här inne ensam, just i detta rum.... jag stod som vanligt på lur bakom den der dörrn (*han pekar på fionddörren*) då tyckte jag mig se stjernor midt på ljusa dagen, det var Lisette som stod och betraktade med förtjusning ett juvelskrin, som blixtrade så grant, fullt af juveler, jag fattig fan höll på att få rabies canina af illska.... hon läste sedan in skrinet någonstans.... här.

EDVARD.

Det är nog.

PETTER.

Aha! ser ni att detta enda bevis var nog för att fälla henne.... säg mig, är det roligt att älska en sådan flicka!.... Ah! jag tror jag tager lifvet af mig, så blir jag lugnare.

EDVARD

(stiger upp, famlar öfver rummet).

PETTER.

Hvart skall herrn gå nu?

EDVARD.

Jag går till chiffoniern för att skriva.

PETTER.

Skriva! hvad kan herrn skriva?

EDVARD.

Gå du!.... jag vill vara ensam en stund.

(Petter går).

EDVARD

(går till chiffoniern, öppnar den, finner juvelskrinet, öppnar det, känner derpå).

O, himmel! det var då sanning?

Fjerde Scenen.

EDVARD. HELENE.

HELENE

(varseblifvande Edvard med juvelskrinet i sin hand, rusar fram).

Ah! Edvard, hvad gör du?....

EDVARD.

Ingenting, jag gick hit i tankarne, öppnade chiffoniern och fann detta skrin med juveler, som jag ej förr vetat att du egt....

HELENE.

Dessa juveler äro ej heller mina.

EDVARD

Ah!

HELENE.

Detta skrin tillhör en af mina vänner sedan fordua dagar, den enda som jag nu eger kvar... Grefvinnan Spilsköld.

EDVARD.

Ah! jag minns, du har omnämnt henne för mig; tänker hon icke på att skiljas vid sin man.

HELENE.

Precist densamma, hon gifte sig med en spelare, som inom få år förstörde hennes 100,000 riksdaler, hon räddade uddan dessa juveler och bad mig bevaka dem; och som denna hemlighet icke var min, så.... sade jag den ej ens åt dig.

EDVARD *(afsidet).*Och jag, som ens kunde misstänka henne. *(högt)* Är du ledig i afton?... Ah! gå ej ifrån mig, jag känner mig så grymt ensam i min eviga natt, ja, jag drömmer vaken de rysligaste drömmar. Blif hos mig i afton, goda Helene, eller.... skall du nödvändigt bort?

HELENE.

Jag är i dag bortbjuden och man räknar ovilkorligen på mig i afton.

EDVARD.

Är det till vår förra husvärd?

HELENE.

Ja! De som alltid voro så goda emot oss....

EDVARD.

Men du går dit ju alla tisdagar, kan du ej blifva i dag, den här enda tisdagen, hemma med mig.

HELENE (*afsides*).

O, min Gud! hvad skall jag göra. (*högt*) Jag tillhör dig i morgon, min Edvard.

EDVARD.

I morgon! Nej i dag; jag vet ej hvarföre jag är så enträgen.... jag bönfaller dig.... Goda min Helene!

HELENE (*scende på pendylen*).

Snart slår kl. 7. (*afsides*) Hvad är att göra?

EDVARD.

Blott i afton, Helene, mitt sinne skulle blifva lättare, jag.... ber dig.

HELENE.

Om jag skulle kunna!

EDVARD.

Skrif dem till, säg att du är sjuk, men stanna hos den blinde.... Och jag skall vara så intressant, jag skall berätta dig om mina resor, mina äfventyr....

HELENE (*som funderat*).

Nå väl.... jag tillhör dig!

EDVARD

(*fattar hennes hand, kysser den.*)

Tack, tack Helene!

HELENE.

Jag skall då skrifva denna biljett.... jag går i mitt rum.

EDVARD.

Ja, ja gå! säg att du är sjuk, säg att jag så gerna önskar....

HELENE.

Ja, ja! (*kl. slår 7*) min Gud, (*afsides*) jag tillhör nu mer ej mig sjelf (*hon går till sängkammardörren och smyger sig sedan ut genom fonddärren*).

Femte Scenen.

EDVARD, sedan PETTER.

EDVARD.

Ack, hvilken härlig afton skola vi ej tillbringa tillsammans, den påminner mig om den tid jag kunde se, då jag satt vid mitt arbete och hon vid min sida! huru lycklig då... och huru annorlunda nu!.... Petter! (*ropar*) Petter!

PETTER.

Se här är jag!

EDVARD.

Nå! nu måste du medgifva att du är ett riktigt fårhufvud.

PETTER.

Nej, det kan jag ej med bästa vilja i världen.

EDVARD.

Jo, du stackars svartsjuka, du hade orätt att misstänka Lisette.

PETTER.

Jag har likväl sett det med mina egna ögon.

EDVARD.

Våra ögon bedraga oss ofta, och ofta är det lyckligare att vara dem förutan.

PETTER.

Ja, det säger ni för att ni är blind, och....

EDVARD.

Jag säger att om alla dina beskyllningar äro stödda på en sådan grund som juvelskrinet så kan du vara lugn, ty detta skrin tillhör henne ej, jag har bevis derpå.

PETTER.

Kan ni bevisa det?

EDVARD.

Ja, ja! detta skrin tillhör henne icke, det är säkert och efter du nu fått denna glädjande nyhet.... Vill du i afton gå på Operan?

PETTER.

Äck gerna, och behöfver herrn någonting så är Lisette hemma.... och jag ber er ha ett vaksamt öga öfver henne.

EDVARD.

Jag? ett vaksamt öga! jo du är god du.... Jag behöfver ingenting, ty frun blir hemma i afton.

PETTER.

Jag skall hemta ljus. *(han går).*

Sjette Scenen.

EDVARD *(ensam).*

Hvad gör jag med ljus! han är ohotlig, men jag har märkt att svartsjuka är en smittosam sjukdom.... men hvarföre nu tänka derpå. När jag är så lycklig, ty jag är verkligen lycklig i afton; hvad vi skola prata, om förr, om det närvarande och om framtiden, äck ja! hon sitter der inne nu och skrifver till vår värdinna att hon ej kan komma.... Tyst, det var hon, nej det är icke hennes steg.

(Grefvens röst höres utanföre) Lisette, Lisette!

EDVARD.

Det är grefven! Det är grefvens röst, så här sent.... arme Petter! skulle hans misstankar verkligen vara grundade? *(Edvard stiger upp och famlar in i kabinettet till venster).*

GREFVEN *(knackar på fionddörren).*

Lisette! *(han kommer in)* hvarföre svarar ingen mig, hvar skall jag söka henne? *(kabinettsdörren är halföppen och Edvard står i den).*

Sjundo Scenen.

LISETTE. GREFVEN.

LISETTE.

Grefven! Min Gud, så sent.

Målarens hustru.

GREFVEN.

Tyst, tyst!

LISETTE (*sakta*).

Ah, det var då ändtligen ni, herr greve! Jag var ej rätt säker.

GREFVEN (*sakta*).

Se här ett bref till din matmoder, skaffa det till henne genast.

LISETTE.

Skulle ni ej sjelf, herr greve, träffa frun i qväll.

GREFVEN.

Omöjligt.... Inrikes-ministern ger en bal i afton.

LISETTE.

Jag vet att hon väntar er.

GREFVEN.

Detta bref skall upplysa henne om allt och kan jag rymma från balen på ett ögonblick, så hastar jag hit för att träffa henne.

LISETTE.

Ja gör det! det skall lugna frun.

GREFVEN.

Men hvar skola vi träffas?

LISETTE.

Ni vet väl.... der som i går, hvar är brefvet, gif hit det, gå! jag hör steg....

Åttönde Scenen.

DE FÖRRA. PETTER (*hämtar ljus*).

PETTER

(*blir varse Lisette och Grefven*).

Ah! hvad ser jag!....

GREFVEN (*skakar om honom*).

Du har mitt beskydd om du tiger, men du är olycklig om du öppnar din mun. (*Grefven går*).

Nionde Scenen.

PETTER och LISETTE.

PETTER.

Om jag öppnar min mun: (*rycker brefvet från Lisette*). Jo! jag skall tala, ja, tillochmed så att alla ska höra.

LISETTE (*bedjande*).

Petter, gif mig tillbaka brefvet, jag beder dig, och var bra tyst.

PETTER.

Nej, se man på! det går för långt, skall jag vara tyst efter hvad jag nu sett, skall jag låta bedraga mig, skall jag tiga! Nej, nej, tusende gånger nej, jag skall ropa.... (*Edvard kommer in*).

LISETTE.

Aj, herrn kommer. (*afsides*) Nu måste jag skyn- da mig bort och underrätta frun om det här spektaklet (*hon springer ut*).

Tionde Scenen.

EDVARD och PETTER.

EDVARD.

Nå, hvad står på? Hvad är det åt dig?

PETTER.

Hvad som är åt mig? Herrn, som sade mig att jag var ett färfhvud, att jag misstänkt henne! men nu är jag säker, säker så att ingen, nej, ingen kan bevisa mig annat, och det skall aldrig hända mig att låta leda mig af en blind.... Ja, hör! Jag träffade, kan herrn tro, Grefven och Lisette här.

EDVARD.

Det är ej sannt!

PETTER.

Är det inte sannt.... han lemnade henne ett bref.

EDVARD (*darrande*).

Ett bref! Det är inte sannt!

PETTER.

Nå väl, se här är det, känn, känner ni det!

EDVARD.

Detta bref, det är ej till henne, läs utanskriften.

PETTER.

Skall jag våga!....

EDVARD.

Nå, läser du?.... låt höra.

PETTER.

«Till Fru Werner.»

EDVARD (*uppbrusande*).

Du ljuger! du ljuger Petter! (*bedjande*) säg mig står det verkligen.... läs tydligt!

PETTER.

Jag försäkrar herrn.

EDVARD.

Intet tvifvel mera! Jag är förlorad.

PETTER.

Hvad jag är glad! brefvet var ej till henne och herrn tyckes veta allt.

EDVARD.

Ja, ja! Jag vet, det är ett bref, som vi, min hustru och jag, länge väntat.

PETTER.

Det var ju lycka för oss båda, stackars Lisette, som jag var så stygg emot.

EDVARD.

Ah! aldrig har jag känt min olycka såsom nu; detta bref, detta bevis, har nu fallit i mina händer, men hvad gör jag med det? jag kan ju ej läsa det.... att vara bedragen, att vara viss derpå.... men ändå tviffa! Nej, i denna okunnighet kan jag omöjligt icke längre lefva.... Petter!...

PETTER

(*som gått af och an af förtjusning*).

Här är jag!

EDVARD.

Kom närmare mig!.... Det här brefvet innehåller en nyhet.... en nyhet, som....

PETTER.

För både herrn och frun.

EDVARD.

Ja! . . . ja, jag skulle vilja veta . . .

PETTER.

Naturligtvis, en god nyhet är en alltid skyndsamt och välkommen.

EDVARD.

Ja! . . . en blind är dessutom mera nyfiken än trots någon annan . . . öppna du brevet.

PETTER.

Se så, det var riktigt lackadt *(han bryter brevet)*.

EDVARD *(afsides)*.

Skall han då vara vittne till hennes . . .

PETTER *(läser)*.

Allt är färdigt för resan; ångbåtsbiljetterna äro tagna och kl. 1 . . .

EDVARD *(fattande brevet)*.

Det är nog . . . min hustru är i sitt rum, bed henne komma hit.

PETTER.

Frun är inte hemma!

EDVARD *(förbluffad)*.

Ah! är hon ej i sitt rum . . .

PETTER.

För en half timme sedan såg jag frun gå förbi tvärs öfver torget.

EDVARD.

Gick hon ut?

PETTER.

Det förundrade mig visst att frun gick ut, ty herrn sade att frun skulle blifva hemma hela aftonen.

EDVARD *(låtsar lugn)*.

Ah! jag vet . . . jag vet, hon skulle ut som hastigast, hon kommer straxt tillbaka . . . så att gå du . . . jag vill vara ensam.

PETTER.

Ja, men herrn kan ej vara helt ensam.

EDVARD.

Gå, gå, hon kommer snart tillbaka! skynda dig om du vill se någonting af operan . . . jag behöver ingen.

PETTER.

Det är långt till operahuset . . . Adieu.

(han går.)

Elfte Scenen.

EDVARD *(ensam)*.

Jag går ensam i hela denna våning, ensam i hela världen, öfvergifven af alla, en onyttig börda, föremål för deras förakt och kanske snart för deras hån, ack! om jag kunde hämnas. Han har vanärat mig, förolämpat mig och ingenting kan ge mig upprättelse . . .! Kanske har han misskund

med mig, han skulle ej vilja slåss med mig... Ah, men hvarföre alla dessa eviga klagovisor, jag är ju lefvande död, en man af intet värde, en artist.... Och hvad är hon väl skyldig mig? Ingenting, ej ens sin aktning emedan jag nu är en svag stackare... nu är jag henne till en börda. O! om jag kunde skänka henne friheten genom att afhända mig sjelf.... lifvet, man skulle lyckönska henne och säga om mig «Det var det bästa han kunde göra».... *(stiger upp)*. De ha rätt! ja, jag vill söka döden, men huru? inga vapen, och sjelf ensam kan jag ingenting.... Det är ändå hårdt att ej ens kunna dö utan hjelp.... *(går åt fönstret)* Ah! om jag igenom fönstret.... Det skall vara så högt.... Tack vare Gud, kan jag hjälpa mig en gång helt ensam.... *(han försöker att öppna fönstret)*.

Tolfte Scenen.

EDVARD. PETTER.

PETTER *(utanföre)*.

Aj, aj! är herrn der inne?

EDVARD.

Hvem kommer så sent?

PETTER *(andtruten)*.

Ack, om ni visste!

EDVARD.

Hvarifrån kommer du?

PETTER

(halsduk, väst, rock, allt i oordning).

Ifrån spektaklet; de körde ut mig derifrån.... jag som är en medlem i det svenska samhället, och om herrn visste hvarföre, så skulle ni ej tro mig! jag sjelf har svårt att tro att saken förhåller sig på det sättet.

EDVARD.

Berätta hvad du har att berätta, eller....

PETTER.

Jo! saken var den, att de gifvo «Regementets dotter», nog vet herrn huru hon ser ut.... alla ropade bravo.

EDVARD.

Nå fortsätt!

PETTER.

Då märkte jag en, som var klädd i en hatt, en gosse, med en trumma vid sidan.... och jag kunde ej återhålla mig, utan ropade.... det är hon!

EDVARD.

Hvem?

PETTER.

Jo, hon! Jag kände nog igen henne fast hon ej hade sina vanliga kläder.... jag nickade.... En stor herre sade mig «Tig, man kommer inte hit för att prata.» Jag blef ledsen och svarade efter mitt förstånd. Det begrepo de ej utan öpp-

nade dörrn och körde ut mig, så att jag ej hade tid att taga min mössa ens, men jag hämnades och ropade »Tror ni inte att jag kände igen henne, jag!»

EDVARD.

Hvem? jag ber dig, hvem?

PETTER.

Har jag ej redan sagt det? Der är hon! Ja precis.... *(Helene synes klädd som regementets dotter).*

Trettonde Scenen.

DESAMME. HELENE, sedan GREFVEN.

EDVARD.

Hon! hvem?

HELENE.

Se här är jag, min Edvard!

EDVARD

(känner på henne, känner igen henne och faller till hennes fötter).

Helene, min hustru, min engel, min dyrbaraste skatt!

HELENE.

Artistens hustru! Tror du mig nu, jag vill visa dig att jag är en målares hustru.

EDVARD.

En sådan uppoffring, det är förmycket! och hade jag haft min syn hade jag aldrig....

HELENE.

Jag visste det! Derföre höll jag det hemligt

.... och för att lyckas i mina företag, så har jag vänt mig till en vän, hvars heder och välvilja jag kunde lita på.

GREFVEN.

Som hade gjort er mycket orätt, men som velat återställa allt.

HELENE.

(tager breffet som Edvard visar henne).

Och detta bref ifrån grefven underrättar oss om att platser äro tagna ombord på ångfartyget Nagler tills i morgon, då resa vi till Stettin och Berlin, der doktor Graham väntar dig, och dessutom svarar för ditt återställande.

EDVARD.

Er hand, herr grefve... Hvad, doktor Graham?...

HELENE.

Vi kunna betala honom, jag är förmögen, en artists förmögenhet kommer hastigt.... och förr räddade du mig. Hvar och en sin tur.

EDVARD.

O, min Helene, min Helene!

Fjortonde Scenen.

DE FÖRAN. LISETTE *(springer in).*

LISETTE

Kom fort! Kom fort. De ropa frun, skynda!

Jag kommer!

HELENE.

EDVARD.

Hvart?

HELENE.

För att sluta «Regementets dotter,» i afton spela vi för sista gången . . . sedan har jag ledighet till hösten, skyndom oss.

EDVARD.

Hvad du måste vara vacker, Helene, om jag kunde se sig!

HELENE.

Snart äro vi i Berlin och snart är allt åter som förr! Nej, adieu . . . jag skyndar mig!

(hon går).

GREFVEN.

Jag stadnar kvar i Stockholm.

EDVARD.

Följ mig! följ mig mina vänner!

ALLA.

Hvart?

EDVARD.

För att höra Målarens hustru!

Rideaun faller.

Slut.

*Polen
30.4.51.*